

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 2 kwietnia 2019 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Ustalanie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Artykuł 18 ust. 1 lit. b–d) – Artykuł 23 ust. 1 – Artykuł 24 ust. 1 – Procedura wtórnego przejęcia – Kryteria odpowiedzialności – Nowy wniosek złożony w innym państwie członkowskim – Artykuł 20 ust. 5 – Trwające postępowanie w sprawie ustalenia – Wycofanie wniosku – Artykuł 27 – Środki odwoławcze

W sprawach połączonych C-582/17 i C-583/17

mających za przedmiot dwa wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożone przez Raad van State (radę stanu, Niderlandy) postanowieniami z dnia 27 września 2017 r., które wpłynęły do Trybunału w dniu 4 października 2017 r., w postępowaniach:

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

przeciwko

H. (C-582/17)

R. (C-583/17)

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, C. Toader i C. Lycourgos, prezesi izb, A. Rosas, M. Ilešič, L. Bay Larsen (sprawozdawca), M. Safjan, D. Šváby, C.G. Fernlund i C. Vajda, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 września 2018 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu H. przez I.M. Zuidhoek, advocaat,
- w imieniu R. przez P. Ufkes, advocaat,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M.K. Bulterman oraz M.H.S. Gijzen, działające w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzgo i R. Kanitza, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu fińskiego przez J. Heliskoskiego, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez S. Brandona, Z. Lavery i R. Fadoju, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez D. Blundella, barrister,
- w imieniu rządu szwajcarskiego przez E. Bicheta, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Wilsa oraz M. Condou-Durande, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2018 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31, zwanego dalej „rozporządzeniem Dublin III”).
- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach sporów pomiędzy Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie sekretarzem stanu ds. bezpieczeństwa i sprawiedliwości, (Niderlandy) (zwanym dalej „sekretarzem stanu”) a obywatelami Syrii, H. i R., dotyczących odmowy uwzględnienia wniosków H. i R. o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Ramy prawne

Rozporządzenie (WE) nr 1560/2003

- 3 Załączniki I i III do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1560/2003 z dnia 2 września 2003 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. 2003, L 222, s. 3 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 6, s. 200), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. (Dz.U. 2014, L 39, s. 1), (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1560/2003”), zawierają, odpowiednio, „Standardowy formularz służący ustaleniu państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oraz „Standardowy formularz wniosku o wtórne przejęcie”.

Rozporządzenie Dublin III

4 Motywy 4, 5, 13, 14 i 19 rozporządzenia Dublin III są sformułowane następująco:

„(4) W konkluzjach z Tampere stwierdzono [...], że [wspólny europejski system azylowy] powinien zostać uzupełniony, w krótkim terminie, o precyzyjną i sprawną metodę ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu.

(5) Metoda taka powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak by zagwarantować skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej i nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

[...]

(13) Zgodnie z konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r. oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów powinno być dla państw członkowskich jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Przy ocenie sposobu jak najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka państwa członkowskie powinny brać pod uwagę zwłaszcza dobro i rozwój społeczny małoletniego, względy bezpieczeństwa oraz opinię małoletniego, stosownie do jego wieku i dojrzałości, przy uwzględnieniu jego pochodzenia. Ponadto należy określić specjalne gwarancje proceduralne dla małoletnich bez opieki, ze względu na ich szczególnie stopień narażenia.

(14) Zgodnie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej w stosowaniu niniejszego rozporządzenia jednym z priorytetów państw członkowskich powinno być poszanowanie życia rodzinnego.

[...]

(19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób należy określić gwarancje prawne oraz prawo do skutecznego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie w szczególności z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego skuteczny środek zaskarżenia w odniesieniu do takich decyzji powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany”.

5 Artykuł 2 tego rozporządzenia stanowi:

„Na użytek niniejszego rozporządzenia:

[...]

d) „rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wszelkie przypadki rozpatrzenia wniosku lub wydania decyzji lub orzeczenia w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2013/32/UE [z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60)] i dyrektywą [Parlamentu Europejskiego i Rady] 2011/95/UE [z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej,

jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9)], z wyjątkiem postępowań w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

[...]”.

6 Artykuł 3 ust. 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„1. Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne.

2. W przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo członkowskie, w którym wniosek ten został złożony.

[...]”.

7 Zawarty w rozdziale III rozporządzenia Dublin III, dotyczącym „[k]ryteri[ów] ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego”, jego art. 9, zatytułowany „Członkowie rodziny będący beneficjentami ochrony międzynarodowej”, jest sformułowany następująco:

„W przypadku gdy wnioskodawca ma członka rodziny – bez względu na to, czy rodzina została założona jeszcze w kraju pochodzenia – któremu zezwolono na pobyt jako beneficjentowi ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, to państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, pod warunkiem że zainteresowane osoby wyrażą taką wolę na piśmie”.

8 Artykuł 18 wspomnianego rozporządzenia uściśla:

„1. Odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do:

- a) przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 21, 22 i 29, wnioskodawcy, który złożył wniosek o w innym państwie członkowskim;
- b) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, wnioskodawcy, którego wniosek jest rozpatrywany i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- c) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wycofał wniosek o w trakcie jego rozpatrywania i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- d) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu.

2. W przypadkach objętych ust. 1 lit. a) i b) odpowiedzialne państwo członkowskie rozpatruje wniosek lub kończy rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę.

W przypadkach objętych ust. 1 lit. c), gdy odpowiedzialne państwo członkowskie przestało rozpatrywać wniosek w związku z wycofaniem go przez wnioskodawcę, zanim zapadła w pierwszej instancji decyzja co do istoty, to państwo członkowskie zapewnia, by wnioskodawca mógł wystąpić o ukończenie rozpatrywania jego wniosku lub złożyć nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej [...].

W przypadkach objętych zakresem ust. 1 lit. d), jeżeli wniosek został odrzucony jedynie w pierwszej instancji, odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by zainteresowana osoba mogła skorzystać lub skorzystała z dostępu do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z art. 46 dyrektywy 2013/32/UE”.

9 Rozdział VI tego rozporządzenia, zatytułowany „Postępowania w sprawie przejęcia i wtórnego przejęcia”, obejmuje art. 20–33.

10 Artykuł 20 ust. 5 akapit trzeci rozporządzenia Dublin III stanowi:

„Wnioskodawca, który przebywa w innym państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub który tam składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po wycofaniu swojego pierwszego wniosku złożonego w innym państwie członkowskim w trakcie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zostaje wtórnice przejęty, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, przez państwo członkowskie, w którym ten wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został najpierw złożony, w celu zakończenia postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego”.

11 Artykuł 21 ust. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia jest zredagowany następująco:

„W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, może, tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku w rozumieniu art. 20 ust. 2, zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie wnioskodawcy”.

12 Artykuł 22 ust. 2, 4, 5 i 7 wspomnianego rozporządzenia przewiduje:

„2. W postępowaniu w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wykorzystuje się materiały dowodowe oraz poszlaki.

[...]

4. Wymagania dowodowe nie powinny wykraczać poza to, co jest niezbędne dla właściwego stosowania niniejszego rozporządzenia.

5. Jeżeli nie dostarczono dowodu formalnego, państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, uznaje swoją odpowiedzialność, jeżeli poszlaki są spójne, nadające się do zweryfikowania i wystarczająco szczegółowe dla ustalenia odpowiedzialności.

[...]

7. Brak podjęcia działań w terminie dwóch miesięcy wymienionym w ust. 1 oraz w terminie jednego miesiąca wymienionym w ust. 6 jest równoznaczne z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek przejęcia danej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia”.

13 Artykuł 23 tego samego rozporządzenia stanowi:

„1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), złożyła nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie, zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby.

[...]

4. Wniosek o wtórne przejęcie składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez zainteresowaną osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono państwem odpowiedzialnym na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Komisja w drodze aktów wykonawczych określa jednolite warunki przygotowywania i składania wniosków o wtórne przejęcie. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2”.

14 Artykuł 24 rozporządzenia Dublin III stanowi:

„1. W przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego przebywa bez dokumentu pobytu osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), i w którym nie złożono nowego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie, zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby.

[...]

5. Wniosek o wtórne przejęcie osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), składany jest przy wykorzystaniu standardowego formularza i zawiera dowody lub poszlaki zgodnie z dwoma wykazami, o których mowa w art. 22 ust. 3, lub odpowiednie fragmenty oświadczeń złożonych przez tę osobę, umożliwiające organom państwa członkowskiego, do którego kierowany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono odpowiedzialnym państwem członkowskim na podstawie kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.

[...]”.

15 Artykuł 25 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, jest zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych czynności sprawdzających i wydaje decyzję w sprawie wniosku o wtórne przejęcie zainteresowanej osoby tak szybko, jak to możliwe, a w każdym przypadku nie później niż jeden miesiąc od daty otrzymania wniosku. Jeżeli wniosek oparty jest na danych pochodzących z systemu Eurodac, termin ten ulega skróceniu do dwóch tygodni.

2. Brak podjęcia działań w terminie jednego miesiąca lub dwóch tygodni, wymienionych w ust. 1, jest równoznaczny z akceptacją wniosku i pociąga za sobą obowiązek wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, w tym obowiązek poczynienia odpowiednich przygotowań do jej przybycia”.

16 Artykuł 27 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„Wnioskodawca lub inna osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu”.

Spory w postępowaniach głównych i pytania prejudycjalne

Sprawa C-582/17

- 17 W dniu 21 stycznia 2016 r. H. złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niderlandach.
- 18 Stwierdziwszy, że H złożyła uprzednio wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niemczech, sekretarz stanu zwrócił się w dniu 21 marca 2016 r. do organów niemieckich z wnioskiem o wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Dublin III.
- 19 Organy niemieckie nie udzieliły jednak odpowiedzi na ten wniosek o wtórne przejęcie w przepisany dwutygodniowym terminie.
- 20 Decyzją z dnia 6 maja 2016 r. sekretarz stanu postanowił o nieuwzględnieniu złożonego przez H. wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, gdyż stwierdził, że nie mogła ona powoływać się na art. 9 rozporządzenia Dublin III w celu wykazania odpowiedzialności Królestwa Niderlandów ze względu na obecność w tym państwie członkowskim jej małżonka, ponieważ w sprawie chodziło o sytuację wtórnego przejęcia, a nie przejęcia.
- 21 Na decyzję tę H. wniosła skargę do Rechtbank den Haag zittingsplaats Groningen (sądu w Hadze, ośrodek zamiejscowy w Groningen, Niderlandy).
- 22 Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2016 r. sąd ten uwzględnił skargę i stwierdził nieważność decyzji sekretarza stanu, uznając, że była ona niedostatecznie uzasadniona.
- 23 H. i sekretarz stanu odwołali się od tego wyroku.
- 24 Sąd odsyłający stoi na stanowisku, że zgodnie z logiką rozporządzenia Dublin III wyłącznie państwo członkowskie, w którym został złożony pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, określa odpowiedzialne państwo członkowskie. Wywodzi stąd, że H. nie może powoływać się na kryterium przewidziane w rozdziale III tego rozporządzenia, ponieważ nie zaczęła ona na zakończenie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego w Niemczech oraz ponieważ między tymi dwoma państwami członkowskimi zostało już uzgodnione wtórne przejęcie.
- 25 Mimo to sąd ten zastanawia się nad zgodnością takiego rozwiązania z rozwiązaniem przyjętym w wyrokach z dnia 7 czerwca 2016 r., Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409) i z dnia 7 czerwca 2016 r. Karim (C-155/15, EU:C:2016:410).
- 26 W tych okolicznościach Raad van State (rada stanu, Niderlandy) postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy rozporządzenie [Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że tylko pierwsze państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, jest zobowiązane do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, z tym skutkiem, że tylko w tym

państwie cudzoziemiec może w ramach środka zaskarżenia podnosić zgodnie z art. 27 tego rozporządzenia błędne zastosowanie jednego z kryteriów ustalania odpowiedzialności określonych w rozdziale III, w tym w art. 9, tego rozporządzenia?”.

Sprawa C-583/17

- 27 W dniu 9 marca 2016 r. R. złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niderlandach.
- 28 Stwierdziwszy, że R. złożyła uprzednio wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niemczech, sekretarz stanu zwrócił się do organów niemieckich o jej wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Dublin III.
- 29 Organy niemieckie początkowo odrzuciły wniosek na tej podstawie, że R. miała być w związku małżeńskim z osobą korzystającą z ochrony międzynarodowej w Niderlandach.
- 30 Sekretarz stanu zwrócił się wówczas do organów niemieckich z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie, w którym wyjaśnił, że małżeństwo R. z tą osobą zostało uznane za niewiarygodne. Na podstawie tego wniosku organy niemieckie zmieniły swoje stanowisko i decyzją z dnia 1 czerwca 2016 r. zgodziły się na wtórne przejęcie R.
- 31 Decyzją z dnia 14 lipca 2016 r. sekretarz stanu postanowił o nieuwzględnieniu złożonego przez R. wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, gdyż stwierdził, po pierwsze, że domniemanego małżonka R. nie można uznać za członka jej rodziny, ponieważ R. nie uwiarygodniła podnoszonego małżeństwa, oraz po drugie, że nie mogła ona powoływać się na art. 9 rozporządzenia Dublin III, ponieważ w sprawie chodziło o sytuację wtórnego przejęcia, a nie przejęcia.
- 32 Na decyzję tę R. wniosła skargę do Rechtbank den Haag zittingsplaats 's-Hertogenbosch (sądu w Hadze, ośrodek zamieszcowy w 's-Hertogenbosch, Niderlandy).
- 33 Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2016 r. sąd ten uwzględnił skargę i stwierdził nieważność decyzji sekretarza stanu na tej podstawie, że obywatel państwa trzeciego może powoływać się na kryteria ustanowione w rozdziale III rozporządzenia Dublin III zarówno sytuacji przejęcia, jak i w sytuacji wtórnego przejęcia.
- 34 Sekretarz stanu odwołał się od tego wyroku do sądu odsyłającego.
- 35 W tych okolicznościach Raad van State (rada stanu) postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy rozporządzenie [Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że tylko pierwsze państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, jest zobowiązane do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, z tym skutkiem, że tylko w tym państwie cudzoziemiec może w ramach środka zaskarżenia podnosić zgodnie z art. 27 tego rozporządzenia błędne zastosowanie jednego z kryteriów ustalania odpowiedzialności określonych w rozdziale III, w tym w art. 9, tego rozporządzenia?
- 2) W jakim zakresie przy udzielaniu odpowiedzi na pytanie pierwsze ma znaczenie fakt, iż w pierwszym państwie członkowskim, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, zostało już wydane orzeczenie w sprawie tego wniosku lub że wnioskodawca wycofał wcześniej swój wniosek?”.
- 36 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 19 października 2017 r. sprawy C-582/17 i C-583/17 zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania i wydania wyroku.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 37 Poprzez pytanie w sprawie C-582/17 oraz pytania w sprawie C-583/17, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy rozporządzenie Dublin III należy interpretować w ten sposób, że obywatel państwa trzeciego, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszym państwie członkowskim, a następnie opuścił to państwo członkowskie, po czym złożył nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w drugim państwie członkowskim, może – w ramach odwołania wniesionego na podstawie art. 27 ust. 1 tego rozporządzenia w tym drugim państwie członkowskim od wydanej wobec niego decyzji o przekazaniu – powoływać się na kryterium odpowiedzialności ustanowione w art. 9 rzeczonego rozporządzenia.

W przedmiocie zakresu prawa do skutecznego środka zaskarżenia

- 38 Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III przewiduje, że osoba, wobec której wydano decyzję o przekazaniu, ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania od tej decyzji lub wniosku o jej ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych.
- 39 Zakres tego środka jest sprecyzowany w motywie 19 tego rozporządzenia, który wskazuje, że w celu zapewnienia zgodności z prawem międzynarodowym skuteczny środek zaskarżenia przewidziany rzeczoną rozporządzeniem w odniesieniu do decyzji o przekazaniu powinien obejmować zarówno zbadanie stosowania samego rozporządzenia, jak i zbadanie sytuacji prawnej i faktycznej w państwie członkowskim, do którego osoba ubiegająca się o azyl ma zostać przekazana (wyroki: z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 43; z dnia 25 października 2017 r., Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, pkt 37).
- 40 W tym kontekście, w świetle w szczególności ogólnego rozwoju systemu określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o azyl wniesionego w jednym z państw członkowskich w związku z przyjęciem rozporządzenia Dublin III oraz w świetle celów wskazanych w tym rozporządzeniu, art. 27 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia powinien być interpretowany w ten sposób, że przewidziane w nim odwołanie od decyzji o przekazaniu powinno obejmować przestrzeganie zarówno zasad przypisania odpowiedzialności za zbadanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak i przewidzianych w tym samym rozporządzeniu gwarancji proceduralnych (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lipca 2017 r., A.S., C-490/16, EU:C:2017:585, pkt 27, 31; z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 44–48; a także z dnia 25 października 2017 r., Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, pkt 38).
- 41 Okoliczność, czy decyzja o przekazaniu została wydana w wyniku procedury przejścia, czy wtórnego przejścia, nie ma wpływu na uznany w ten sposób zakres tego odwołania.
- 42 Artykuł 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III gwarantuje bowiem prawo do wniesienia odwołania zarówno osobom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej, które, stosownie do przypadku, mogą być objęte procedurą przejścia lub wtórnego przejścia, jak i innym osobom, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d) tego rozporządzenia, które mogą zostać objęte procedurą wtórnego przejścia, nie wprowadzając żadnego rozróżnienia co do zakresu odwołania przysługującego tym różnym kategoriom skarżących.
- 43 Stwierdzenie to nie może jednak oznaczać, że zainteresowana osoba może powoływać się przed sądem krajowym, do którego wpłynęło takie odwołanie, na przepisy tego rozporządzenia, którymi – skoro nie mają one zastosowania do jej sytuacji – właściwe organy nie były związane przy prowadzeniu postępowania w sprawie przejścia lub wtórnego przejścia i przy wydawaniu decyzji o przekazaniu.

- 44 W niniejszej sprawie z postanowień odsyłających wynika, że źródłem postawionych pytań są właśnie wątpliwości sądu odsyłającego co do możliwości zastosowania art. 9 rzeczonego rozporządzenia w sytuacjach rozpatrywanych w sprawach w postępowaniach głównych, a tym samym co do obowiązku uwzględnienia przez właściwe organy niderlandzkie ustanowionego w tym artykule kryterium odpowiedzialności w postępowaniu w sprawie wtórnego przejęcia.
- 45 Na potrzeby udzielenia odpowiedzi na te pytania należy zatem ustalić, czy w sytuacjach takich jak rozpatrywane w sprawach w postępowaniach głównych właściwe organy mają obowiązek ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku z uwzględnieniem tego kryterium – zanim będą mogły skutecznie złożyć wniosek o wtórne przejęcie.

W przedmiocie procedury mającej zastosowanie w sytuacjach takich jak rozpatrywane w sprawach w postępowaniach głównych

- 46 Zakres stosowania procedury wtórnego przejęcia został określony w art. 23 i 24 rozporządzenia Dublin III. Z art. 23 ust. 1 i z art. 24 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że procedura ta ma zastosowanie do osób wskazanych w art. 20 ust. 5 lub w art. 18 ust. 1 lit. b)–d) rzeczonego rozporządzenia.
- 47 Artykuł 20 ust. 5 tego rozporządzenia przewiduje w szczególności, że ma on zastosowanie do wnioskodawcy, który w trakcie postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym z państw członkowskich po wycofaniu pierwszego wniosku w innym państwie członkowskim.
- 48 Przepis ten oznacza, że wnioskodawca, który formalnie uprzedził właściwy organ państwa członkowskiego, w którym złożył pierwszy wniosek, o swoim zamiarze wycofania tego wniosku przed zakończeniem tej procedury, będzie mógł jednak zostać przekazany do tego pierwszego państwa członkowskiego przed zakończeniem tej procedury.
- 49 Przekazanie w tym celu do tego pierwszego państwa członkowskiego powinno a fortiori być możliwe w sytuacji, w której wnioskodawca opuścił to państwo członkowskie przed zakończeniem postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku, nie informując właściwego organu tego pierwszego państwa członkowskiego o swoim zamiarze wycofania wniosku, i w której – w konsekwencji – postępowanie w tym państwie członkowskim wciąż trwa.
- 50 W związku z tym należy stwierdzić – jak podnosiły na rozprawie rząd fiński i Komisja – że art. 20 ust. 5 rozporządzenia Dublin III ma zastosowanie również w takiej sytuacji, ponieważ opuszczenie przez wnioskodawcę terytorium państwa członkowskiego, w którym złożył on wniosek udzielenie ochrony międzynarodowej, należy, do celów stosowania tego przepisu, zrównać z dorozumianym wycofaniem tego wniosku.
- 51 Jeżeli chodzi o art. 18 ust. 1 lit. b)–d) rozporządzenia Dublin III, należy stwierdzić, że odnosi się on do osoby, która, po pierwsze, złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który jest w trakcie rozpatrywania, wycofała ten wniosek w trakcie rozpatrywania lub której wniosek został odrzucony, a po drugie, bądź złożyła wniosek w innym państwie członkowskim, bądź bez dokumentu pobytowego przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego (zob. wyrok z dnia 25 stycznia 2018 r., Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, pkt 44).
- 52 Skoro z art. 2 lit. d) tego rozporządzenia wynika, że rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej obejmuje wszelkie przypadki rozpatrzenia przez właściwe organy wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, z wyjątkiem postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego zgodnie z rzeczoną rozporządzeniem, należy stwierdzić, że art. 18 ust. 1 lit. b)–d) tego rozporządzenia może być stosowany wyłącznie w sytuacji, gdy państwo

członkowskie, w którym wcześniej został złożony wniosek, zakończyło postępowanie w sprawie ustalenia, uznało, że jest odpowiedzialne za rozpatrzenie tego wniosku, oraz rozpoczęło jego rozpatrywanie zgodnie z dyrektywą 2013/32.

- 53 Z powyższych rozważań wynika, że sytuacje takie jak rozpatrywane w sprawach w postępowaniach głównych wchodzą w zakres zastosowania procedury wtórnego przejścia niezależnie od kwestii, czy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony w pierwszym państwie członkowskim został wycofany lub czy jego rozpatrywanie zgodnie z dyrektywą 2013/32 już się w tym państwie członkowskim rozpoczęło.

W przedmiocie reżimu mającego zastosowanie do procedur wtórnego przejścia

- 54 Postępowania w sprawie przejścia i wtórnego przejścia powinny być obligatoryjnie prowadzone zgodnie z regułami wymienionym w rozdziale VI rozporządzenia Dublin III (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 49, a także z dnia 13 listopada 2018 r., X i X, C-47/17 i C-48/17, EU:C:2018:900, pkt 57), które poddają te procedury odrębnym reżimom, określonym, odpowiednio, w sekcji II i III tego rozdziału.
- 55 W ramach postępowania w sprawie przejścia art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje możliwość wystąpienia przez państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, do innego państwa członkowskiego z wnioskiem o przejście wnioskodawcy wyłącznie w sytuacji, gdy pierwsze z tych państw uważa, że to drugie z nich jest państwem członkowskim „odpowiedzialnym za rozpatrywanie wniosku”, przy czym co do zasady jest to państwo członkowskie wyznaczone kryteriami z rozdziału III rzeczonego rozporządzenia.
- 56 Możliwość zastosowania tych kryteriów w postępowaniu w sprawie przejścia potwierdzają przepisy art. 22 ust. 2–5 tego rozporządzenia, które szczegółowo regulują badanie poszlak i dowodów pozwalających na zastosowanie tych kryteriów oraz określają próg dowodowy konieczny do wykazania odpowiedzialności państwa członkowskiego, do którego został skierowany wniosek.
- 57 Z elementów tych wynika, że w postępowaniu w sprawie przejścia postępowanie w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku na podstawie kryteriów określonych w rozdziale III rozporządzenia Dublin III ma podstawowe znaczenie oraz że właściwy organ państwa członkowskiego, w którym wniosek został złożony, może skierować do innego państwa członkowskiego wniosek o przejście tylko wówczas, gdy organ ten uważa, że to inne państwo jest odpowiedzialne za rozpatrzenie tego wniosku (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, pkt 43).
- 58 Inaczej jest jednak w wypadku postępowania w sprawie wtórnego przejścia, ponieważ regulują je przepisy różniące się w tym względzie zasadniczo od tych, które regulują postępowanie w sprawie przejścia.
- 59 I tak, po pierwsze, art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III przewidują uprawnienie do wystosowania wniosku o wtórne przejście, gdy wnioskujące państwo członkowskie uważa, że inne państwo członkowskie jest „odpowiedzialne [...] zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b)[–]d)” tego rozporządzenia, a nie wtedy, gdy uważa ono, że to inne państwo członkowskie jest „odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku”.
- 60 Wynika stąd, jak wskazała na rozprawie Komisja, że termin „odpowiedzialne” jest w art. 23 ust. 1 i w art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III użyty w innym znaczeniu niż w art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia, ponieważ nie odnosi się on specyficznie do odpowiedzialności za rozpatrywanie wniosku udzielenie ochrony międzynarodowej. Z art. 18 ust. 2 i z art. 20 ust. 5 rzeczonego

rozporządzenia wynika zresztą, że przekazanie osoby do państwa członkowskiego związanego obowiązkiem wtórnego przejścia niekoniecznie ma na celu doprowadzenie do końca rozpatrywania tego wniosku.

- 61 I tak zgodnie z art. 23 ust. 1 i z art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III skorzystanie z uprawnienia do wystąpienia z wnioskiem o wtórne przejście wymaga wykazania nie odpowiedzialności państwa członkowskiego, do którego został skierowany wniosek, za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, lecz tego, by owo państwo członkowskie spełniało przesłanki przewidziane w art. 20 ust. 5 lub w art. 18 ust. 1 lit. b)–d) tego rozporządzenia.
- 62 Tymczasem z samego brzmienia art. 20 ust. 5 rzeczonego rozporządzenia wynika, że wprowadzony w nim obowiązek wtórnego przejścia spoczywa na „państw[ie] członkowski[m]”, w którym ten wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został najpierw złożony”. Zatem kryteria odpowiedzialności ustanowione w rozdziale III tego rozporządzenia nie mogą służyć do wskazania tego państwa członkowskiego.
- 63 Ponadto uzależnienie wykonania tego obowiązku od zakończenia we wnioskującym państwie członkowskim postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku w celu potwierdzenia, że status ten ma państwo członkowskie, o którym mowa w art. 20 ust. 5 rzeczonego rozporządzenia, zaprzeczałoby samej logice tego przepisu, ponieważ precyzuje on, że ciążyący na tym państwie członkowskim obowiązek wtórnego przejścia wnioskodawcy ma na celu umożliwienie temu państwu „zakończenia postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego”.
- 64 Trybunał orzekł już zresztą, że przepis ten nakłada szczególne obowiązki na pierwsze państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, któremu to państwu rozporządzenie Dublin III przyznaje w ten sposób szczególny status (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 93, 95).
- 65 Jeżeli chodzi o art. 18 ust. 1 lit. b)–d) tego rozporządzenia, to z jego sformułowania wynika z pewnością, że ustanowione w nim obowiązki ciążyą na „odpowiedzialnym państwie członkowskim”.
- 66 Jednakże, jak wskazano w pkt 51 i 52 niniejszego wyroku, przewidziane w tym przepisie obowiązki wtórnego przejścia mają zastosowanie jedynie wówczas, gdy przewidziane w rzeczym rozporządzeniu postępowanie w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku zostało uprzednio zakończone w państwie członkowskim, do którego został skierowany wniosek, i w jego wyniku państwo to uznało swoją odpowiedzialność za rozpatrzenie tego wniosku.
- 67 W takiej sytuacji, skoro odpowiedzialność za rozpatrywanie wniosku została już ustalona, nie ma potrzeby ponownego stosowania norm regulujących postępowanie w sprawie ustalenia tej odpowiedzialności, do których w pierwszej kolejności należą kryteria ustanowione w rozdziale III tego rozporządzenia.
- 68 Po drugie, art. 25 rozporządzenia Dublin III potwierdza brak znaczenia kryteriów odpowiedzialności ustanowionych w rozdziale III tego rozporządzenia w postępowaniu w sprawie wtórnego przejścia.
- 69 Podczas gdy art. 22 ust. 2–5 rozporządzenia Dublin III przedstawia szczegółowo sposób stosowania tych kryteriów w postępowaniu w sprawie przejścia, należy stwierdzić, że art. 25 tego rozporządzenia nie zawiera żadnego podobnego przepisu i zobowiązuje jedynie państwo członkowskie, do którego został skierowany wniosek, przeprowadzenia niezbędnych czynności sprawdzających w celu wydania decyzji w sprawie wniosku o wtórne przejście.

- 70 Uproszczony charakter postępowania w sprawie wtórnego przejścia znajduje ponadto potwierdzenie w okoliczności, że przewidziany w art. 25 ust. 2 termin udzielenia odpowiedzi na wniosek o wtórne przejście jest wyraźnie krótszy od przewidzianego w art. 22 ust. 7 tego rozporządzenia terminu do udzielenia odpowiedzi na wniosek o przejście.
- 71 Po trzecie, powyższą interpretację potwierdzają standardowe formularze wniosku o przejście i wniosku o wtórne przejście, zamieszczone odpowiednio w załączniku I i w załączniku III do rozporządzenia nr 1560/2003.
- 72 Podczas gdy standardowy formularz wniosku o przejście przewiduje, że wnioskujące państwo członkowskie powinno, poprzez zaznaczenie jednego z pól, wskazać odpowiednie kryterium odpowiedzialności, i pozwala na podanie informacji koniecznych do sprawdzenia, czy kryterium to jest spełnione, standardowy formularz wniosku o wtórne przejście wymaga jedynie, by wnioskujące państwo członkowskie zaznaczyło, czy podstawą wniosku jest art. 20 ust. 5, czy art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d) rozporządzenia Dublin III, i nie zawiera żadnej rubryki odnoszącej się do kryteriów odpowiedzialności z rozdziału III tego rozporządzenia.
- 73 Po czwarte, należy wskazać, że interpretacji odwrotnej, zgodnie z którą wniosek o wtórne przejście może być złożony tylko wówczas, gdy państwo, do którego został skierowany wniosek, może zostać wskazane jako odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie kryteriów wymienionych w rozdziale III rozporządzenia Dublin III, przeczy ogólna systematyka tego rozporządzenia.
- 74 Wykładnia taka oznaczałaby bowiem w końcowym rozrachunku, że postępowania w sprawie przejścia i wtórnego przejścia powinny być prowadzone w taki sam sposób w odniesieniu do prawie wszystkich kwestii i że w praktyce stanowią jedną procedurę, w której w pierwszej kolejności zostaje ustalone państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, do którego następnie, w drugiej kolejności, kierowany jest wniosek, którego zasadność będzie musiało ono ocenić na tej samej podstawie.
- 75 Tymczasem gdyby zamiarem prawodawcy Unii było ustanowienie takiej jednej procedury, logiczne byłoby, że nie dopuściłby on do istnienia w tym samym rozporządzeniu dwóch autonomicznych procedur mających zastosowanie do różnych sytuacji, szczegółowo określonych i uregulowanych różnymi przepisami.
- 76 Po piąte i ostatnie, interpretacja wspomniana w pkt 73 niniejszego wyroku mogłaby również zagrozić realizacji niektórych celów rozporządzenia Dublin III.
- 77 Oznaczałaby ona bowiem, że w sytuacjach wskazanych w art. 18 ust. 1 lit. b)–d) tego rozporządzenia właściwe organy drugiego państwa członkowskiego mogłyby w istocie kontrolować wniosek, do którego w wyniku postępowania w sprawie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku doszły właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego w odniesieniu do własnej odpowiedzialności, jeżeli zainteresowane osoby opuściłyby terytorium tego państwa członkowskiego po rozpoczęciu rozpatrywania ich wniosku, co stwarzałoby ryzyko zachęcania obywateli państw trzecich, którzy złożyli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym państwie członkowskim, do udania się do innych państw członkowskich i powodowania w ten sposób wtórnych przepływów, którym rozporządzenie Dublin III ma właśnie zapobiec, wprowadzając jednolite mechanizmy i kryteria zmierzające do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego (zob. analogicznie wyrok z dnia 17 marca 2016 r., *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, pkt 52); z dnia 13 września 2017 r., *Khair Amayry*, C-60/16, EU:C:2017:675, pkt 37).

- 78 Interpretacja wspomniana w pkt 74 niniejszego wyroku mogłaby również, w sytuacji gdy postępowanie w sprawie ustalenia w drugim państwie członkowskim prowadzi do rezultatu odmiennego niż ten, który został przyjęty w pierwszym państwie członkowskim, naruszać istotną zasadę tego rozporządzenia, wyrażoną w jego art. 3 ust. 1, zgodnie z którą wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej powinien być rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie.
- 79 Zresztą kontrolowanie, ewentualnie wielokrotne, rezultatu postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego w okolicznościach, gdy stosowanie rzeczzonego rozporządzenia i skuteczny dostęp do procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową zostały już zapewnione, mogłyby zagrozić osiągnięciu celu polegającego na szybkości rozpatrywania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, wspomnianego w motywie 5 tego rozporządzenia.
- 80 Wynika stąd, że w wypadkach wymienionych w art. 23 ust. 1 i w art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III zainteresowane właściwe organy nie mają obowiązku ustalania, przed wystosowaniem do innego państwa członkowskiego wniosku wtórne przejęcie, na podstawie kryteriów odpowiedzialności określonych w tym rozporządzeniu, a w szczególności kryterium ustanowionego w jego art. 9, czy to ostatnie państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku.
- 81 Należy jednak zauważyć, że w sytuacjach wskazanych w art. 20 ust. 5 rozporządzenia Dublin III ewentualne przekazanie będzie mogło zatem co do zasady nastąpić bez uprzedniego ustalenia odpowiedzialności państwa członkowskiego, do którego został skierowany wniosek, za rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 82 W związku z tym w następstwie takiego przekazania i po zakończeniu w tym państwie członkowskim postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego nie można byłoby wykluczyć konieczności rozważenia przekazania w przeciwnym kierunku, do państwa członkowskiego, które wcześniej wnioskowało o wtórne przejęcie wnioskodawcy. Ponadto, jak wskazały rząd niemiecki i Komisja, w świetle terminów z art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia jest możliwe, że po zakończeniu tego postępowania wniosek o przejęcie nie mógłby już zostać skutecznie wystosowany przez państwo członkowskie, które uprzednio było zobowiązane do wtórnego przejęcia wnioskodawcy.
- 83 Mimo to należy przypomnieć, że kryteria odpowiedzialności ustanowione w art. 8–10 rzeczzonego rozporządzenia, odczytywane w świetle jego motywów 13 i 14, mają na celu przyczynianie się do ochrony najlepszego interesu dziecka oraz życia rodzinnego zainteresowanych osób, gwarantowanych zresztą w art. 7 i 24 karty praw podstawowych. W tych okolicznościach, zgodnie z zasadą lojalnej współpracy, państwo członkowskie nie może skutecznie wystosować wniosku o wtórne przejęcie w sytuacji objętej art. 20 ust. 5 tego rozporządzenia, jeżeli zainteresowana osoba przekazała właściwemu organowi materiały wykazujące w sposób oczywisty, że na podstawie kryteriów odpowiedzialności to państwo członkowskie należy uważać za państwo odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku. Przeciwnie, w takiej sytuacji rzeczzone państwo członkowskie powinno uznać własną odpowiedzialność.
- 84 W świetle ogółu powyższych rozważań na pytanie postawione w sprawie C-582/17 oraz pytania postawione w sprawie C-583/17 należy udzielić następującej odpowiedzi: rozporządzenie Dublin III należy interpretować w ten sposób, że gdy obywatel państwa trzeciego złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszym państwie członkowskim, a następnie opuścił to państwo członkowskie, po czym złożył nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w drugim państwie członkowskim, to obywatel ten:
- w kontekście wniesionego na podstawie art. 27 ust. 1 tego rozporządzenia w tym drugim państwie członkowskim odwołania od wydanej wobec niego decyzji o przekazaniu co do zasady nie może powoływać się na kryterium odpowiedzialności ustanowione w art. 9 rzeczzonego rozporządzenia;

- w kontekście takiego odwołania może, w drodze wyjątku, powoływać się na to kryterium odpowiedzialności w sytuacji objętej art. 20 ust. 5 tego samego rozporządzenia, jeżeli przekazał właściwemu organowi wnioskującego państwa członkowskiego materiały wykazujące w sposób oczywisty, że na podstawie rzeczzonego kryterium odpowiedzialności właśnie to państwo członkowskie należy uważać za państwo odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku.

W przedmiocie kosztów

- ⁸⁵ Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Wykładni rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca należy dokonywać w ten sposób, że gdy obywatel państwa trzeciego złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w pierwszym państwie członkowskim, a następnie opuścił to państwo członkowskie, po czym złożył nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w drugim państwie członkowskim, to obywatel ten:

- w kontekście wniesionego na podstawie art. 27 ust. 1 tego rozporządzenia w tym drugim państwie członkowskim odwołania od wydanej wobec niego decyzji o przekazaniu co do zasady nie może powoływać się na kryterium odpowiedzialności ustanowione w art. 9 rzeczzonego rozporządzenia;
- w kontekście takiego odwołania może, w drodze wyjątku, powoływać się na to kryterium odpowiedzialności w sytuacji objętej art. 20 ust. 5 tego samego rozporządzenia, jeżeli przekazał właściwemu organowi wnioskującego państwa członkowskiego materiały wykazujące w sposób oczywisty, że na podstawie rzeczzonego kryterium odpowiedzialności właśnie to państwo członkowskie należy uważać za państwo odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku.

Podpisy